

NTFs informasjonsmøte 2011

Landsmøtets informasjonsmøte er en arena der medlemmene har anledning til å utfordre foreningens tillitsvalgte på aktuelle tema. Det gjorde de denne gangen, i et omfang som førte til at flere av de forberedte innleggene måtte legges til side. Spørrelysten var desidert størst når det gjaldt tanker om «tannlegene i samfunnet».

Presidenten Gunnar Lyngstad åpnet informasjonsmøtet med å oppfordre møtedeltakerne til å stille spørsmål og ta opp relevante problemstillinger med hovedstyret. Men, beroliget han de tilstedeværende, «vi har forberedt et program – for alle tilfellers skyld». Scenen i Grieghallen kunne romme alle de ca 400 forhåndspåmeldte. Selv om ikke alle kom, var møtet forholdsvis godt besøkt. Trolig var drøyt 200 landsmøtedeltakere på plass og fikk høre godt forberedte innlegg og ta del i diskusjonen som fulgte.

Obligatorisk etterutdanning – sånn blir det!

Bernt Vidar Vagle

Representantskapet har tidligere vedtatt å gjennomføre obligatorisk etterutdanning for NTFs medlemmer. Hovedstyremedlem Bernt Vidar Vagle pekte på at foredragets tittel ikke måtte oppfattes bokstavelig.

For selv om det har vært gjennomført et omfattende utredningsarbeid og en like omfattende høring i NTFs organisasjon, og selv om det etter hvert har utkrystallisert seg en anbefalt struktur som det ser ut til å være god oppslutning om, så er det ikke slik at det hele

nå er spikret fra sentralt hold. Til syvende og sist er det representantskapet som skal fastlegge de sentrale linjene i den obligatoriske etterutdanningen og bestemme hvordan ordningen skal skrus sammen.

Visjonen er at NTF gjennom obligatorisk etterutdanning tydeligere skal vise seg som en forening av ansvarlige tannleger med høy etisk og faglig standard. Gjennom pålegg om etterutdanning skal NTF bidra til å synliggjøre et bevisst samfunnsansvar i medlemmenes yrkesutøvelse. Vagle pekte på at selv om høringsrunden hadde fått fram

NTFs president; NTFs nettsted
13.10.2011 (Landsmøtets åpning):
«Vi ønsker oss medlemmer som er opptatt av pasientsikkerhet og medlemmer som gir tannhelsetjenester av god kvalitet.»
Fagnemndens leder; Tidende nr 12/2011 (kurskatalogen):

«Det er av stor betydning at vi kontinuerlig oppdaterer og kalibrerer våre kunnskaper, for å sikre en tannhelsetjeneste av høy kvalitet og for pasientenes sikkerhet.»
Velkomsthilsen; Tidende nr 9/2011 (landsmøteprogrammet):

«Faglig oppdatering og kvalitet er blitt stadig viktigere. Politiske kretser ser på tannhelsebransjen med stadig mer skjerpet blikk, og pasientene forventer kvalitet på alle felt.»

Fagnemndens leder; Tidende nr 9/2011 (landsmøteprogrammet):
«Etterutdanning er nødvendig for at vi skal kunne gi våre pasienter en sikker og moderne behandling av høy kvalitet.»

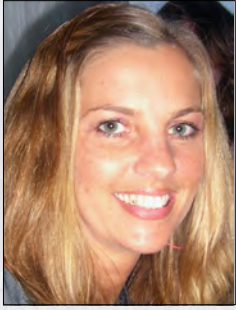
mange ulike syn på enkeltpunkter, så var det gjennomgående stor grad av enighet om hovedtrekkene i forslaget. Blant annet er de 150 anbefalte timene fra NTFs retningslinjer for etterutdanning foreslått videreført, men de skal kunne opptjenes på flere måter. 100 timer knyttes til aktiviteter godkjent eller i regi av NTF, mens den siste 1/3 skal kunne settes sammen individuelt med egenstyrte aktiviteter.

Det etablerte kurstilbudet beholdes og videreutvikles, både lokalt og sentralt. TSE videreføres, revideres og utvides muligens, og hver modul vil som tidligere telle 75 timer. Selvsagt består også NTFs landsmøte, som til og med er vedtektsfestet! Nye satsinger blir nettbaserte kurs, utvikling av «rullerende» kurs til bruk i lokalforeningene, økt satsing på arbeidskurs og et todagers fagsymposium som er satt på planen alt i mars 2012. Enkelte tema kan bli gjort obligatoriske, eksempelvis etikk, hygiene, informasjonssikkerhet og personvern.

Et godkjenningsorgan skal opprettes for å holde orden på de aktivitetene NTF skal gå god for som tellende i ordningen. Og behovet for å styrke personellressursene i sekretariatet må vurderes kontinuerlig opp mot det omfanget den obligatoriske etterutdanningen etter hvert vil anta. Ikke minst skal administrasjonen sørge for å følge opp de sanksjoner som representantskapet beslutter for medlemmer som ikke oppfyller kravene. Her understreket Vagle at forslaget legger betydelig vekt på bruk av gulrot og minimalt på pisk.

Nye etiske regler: Hva forsvinner, hva kommer til og hvordan gjør vi det?

Etter forslag fra Romerike Tannlegeforening på representantskapsmøtet i 2009 iverksatte hovedstyret et arbeid med å revidere NTFs etiske regler for tannleger. En arbeidsgruppe ble opprettet i 2010, og deres forslag ble lagt fram

Camilla Steinum

vinteren 2011.

I prosessen innhentet gruppen informasjon fra andre organisasjoner i inn- og utland.

NTFs råd for tannlegeetikk og hovedstyret var referansegrupper for arbeidet, fortalte hovedstyremedlem Camilla Steinum.

Arbeidsgruppen har vurdert overordnede prinsipper, herunder om reglene bør være veiledende eller bindende, hvordan overtredelse av regelverket bør sanksjoneres og hvilke organer i NTF som bør håndheve regelverket. Videre har gruppen gjennomgått enkeltbestemmelser i detalj. Det har vært et mål å fjerne utdaterte bestemmelser og formuleringer, samt at forhold som reguleres av annet lov- og regelverk i størst mulig utstrekning skulle holdes utenfor de nye etiske reglene, forklarte Steinum.

Forslaget til nytt regelverk har tre hoveddeler: Innledende kommentarer, selve reglene og en helt ny del med saksbehandlingsbestemmelser. Det nye regelsettet er mindre omfangsrikt enn det nåværende – det reduseres fra 42 til 23 paragrafer. Dog følges de av et sett med 8 bestemmelser om saksbehandling. Oppbyggingen av selve de etiske reglene foreslås beholdt med følgende inndeling: Generelle regler, Tannlegens forhold til pasienten, Tannlegens forhold til kolleger og medarbeidere, Tannlegens forhold utad og Håndtering av regelverket, inklusiv forslag til sanksjoner mot dem som bryter det.

En høringsrunde til NTFs lokal- og spesialistforeninger resulterte i mange og engasjerte kommentarer. Deretter ble forslaget bearbeidet videre i arbeidsgruppen som fikk ytterligere innspill fra både hovedstyret og etisk råd. Det foreliggende forslaget er det representantskapet som skal diskutere og ta endelig stilling til. Men for at reglene skal bli det konstruktive verktøyet som NTF skal tuftes sin yrkesetikk på, må de være godt forankret i tannlegestanden, fastslo Steinum, som oppfordret medlemmene til aktiv debatt i lokalforeningene fram mot høstens representantskapsmøte.

Tannlegene i samfunnet: Verden sett fra NTFs sekretariat

En «vill vest» bransje av «hodeløse høns», en «innful» trønder og en «ildfull» redaktør med fritt ord for sin «syke mor». I lett provoserende, men underfundig stil oppsummerte NTFs generalsekretær en del hovedinntrykk fra sine første 9 måneder i stillingen.

Som første post på dagsorden – eller for å ta «siste nytt først» som det heter i Tidendes spalter – valgte Richard Næss å ta tak i noe som mange tydeligvis hadde undret seg mye over, nemlig redaktørens leder i Tidende nr 11 og den påfølgende debatten på tidsskriftets nettsider. Og generalsekretæren slo fast tre ting, nemlig at NTF har et godt fagtidsskrift som holder mål også internasjonalt, at interne lønnsforhold i sekretariatet ikke skal diskuteres på redaksjonell plass og at redaktøren ønsker å ha et godt forhold til sine lesere. Herom er det nå full enighet, konstaterte Næss. Beklagelser kommer fra de «stridende» partene. Dermed anså han saken for å være et avsluttet kapittel.

Forbrukerrådets tannlegetest som ble sluppet i media i mars har preget hverdagen i sekretariatet i 2011. Generalsekretæren redegjorde for prosessen fra NTF først fikk kjennskap til saken i slutten av januar og de interne overveielser som ble gjort ad mulige rettslige tiltak på vegne av de berørte tannlegene, påvirkningsmuligheter overfor media og Forbrukerrådet, hvordan det skulle informeres inn- og utad. Videre om de kompliserende faktorene med at Forbrukerrådet valgte å offentliggjøre klinikkens navn og at NRKs Forbrukerspektørene fant det hensiktsmessig å kople saken til et oppslag om tannbehandling i utlandet. Næss mente at hvis Forbrukerrådet hadde holdt fokus på sak og ikke på personer, hadde det vært mulig å få til en helt annen og mer konstruktiv debatt uten å forringe den viktige diskusjonen om både diagnosenivå, behandlingsmuligheter, prisoverslag og ikke minst kommunikasjon.

Dette har først og fremst vært en omdømmesak for NTF og tannlegestanden

Richard Næss

den ifølge Næss. Tradisjonelt har norske tannleger hatt høy tillit i befolkningen. Det gjenstår å se hvor godt tannlegene vil komme ut i fremtidige undersøkelser. Forbrukerrådet stadige oppfordringer til å klage, bytte tjenesteleverandør og be om flere tilbud har nådd tannhelsetjenesten. Men hvor bra er disse rådene for befolkningens tannhelse? Spørsmålet ble hengende i luften.

At medlemmene har latt seg provosere og engasjere overrasket ikke generalsekretæren. Heller ikke at helsemyndighetene nå har festet et bekymret blikk på vår sektor. Det er derfor viktig at vi nå synliggjør kvaliteten i norsk tannhelsetjeneste, fastslo han. For tannlegenes del innebærer dette blant annet å sørge for faglig etterutdanning og god kommunikasjon med pasientene. NTF har en utfordring med å styrke kommunikasjonen med befolkningen. Myndighetene må bidra med ressurser til kunnskapsoppbygging om og i klinisk praksis. Men tannlegene må få noe mer anvendbart tilbake enn bare nye markeringer på de årlige statistikkurvene fra Statistisk Sentralbyrå, var utfordringen som Richard Næss sendte til helsemyndighetenes representant.

Tannlegene i samfunnet: Myndighetenes nye tannlege

Avdelingsdirektør Kjell Røynesdal fra Helse- og omsorgsdepartementet ga møtedeltakerne et lite innblikk i hvordan det har vært å jobbe i statsadministrasjonen etter attentatet 22. juli i år. Heldigvis kom ingen av hans kolleger alvorlig til skade, men arbeidshverdagen har siden vært preget av en god del improvisasjon. Bare det å få en kontor-plass, enn si annet arbeidsredskap enn blyant og papir, bød naturlig nok på mange utfordringer. Men ting ordner

Kjell Røynesdal.

seg etter hvert, og livet går videre – også i HOD. Det ga Røynesdal et klart inntrykk av gjennom den påfølgende presentasjonen!

Røynesdals hovedbudskap var at helsepolitikkerne nå retter betydelig mer oppmerksomhet mot tannlegene enn de har gjort på lenge. I HOD fikk de seg en vekker etter saken med Forbrukerrådet. Både de forholdene som testen avdekket og tannlegestandens holdning til problemstillingene etterlot spørsmål om profesjonaliteten til en universitetsutdannet yrkesgruppe, ifølge avdelingsdirektøren. Her forelå det en betydelig og uønsket variasjon, og oppfatningen man satt igjen med i HOD var at tannlegevirksomhet bare i begrenset grad er kunnskapsbasert og at «det frie skjønn» gjelder.

Kvalitet i diagnostikk, kommunikasjon og behandling samt pasientsikker-

het er saker som HOD nå vil se nærmere på. Og Røynesdal hevdet at NTF og tannlegestanden har mye å ta tak i for å overbevise politikerne om at vi faktisk tar utfordringene på alvor. Obligatorisk etterutdanning og nye etiske regler er bidrag i riktig retning. For å understreke sitt poeng viste han til sitater hentet fra Tidende og NTFs nettsted, hvor sentrale tillitsvalgte i foreningen utvetydig slår fast forpliktelsen til å bidra til kvalitetssikring av tjenestetilbudet og dermed til pasientsikkerheten (se egen ramme). Nå gjenstår det å gjøre ord til handling.

Arbeidet med å revidere tannhelse-tjenesteloven pågår. Mange viktige spørsmål skal få sin avklaring før et forslag kan sendes ut på høring i 2012. Samtidig er det nå igangsatt et arbeid med en stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten. Kvalitet i forhold til tannhelsetjenester, krav til systematisk kvalitetsforbedring, kvalitetsregistrering og et ev. pasientregister er forhold som vil bli vurdert.

Til slutt orienterte Røynesdal om hva som faktisk ligger i årets statsbudsjett når det gjelder tannhelsetjenester. Han etterlot liten tvil om hva han syntes om tittelen på NTFs nettnyhet om saken: «Statsbudsjettet 2012: Ikke så veldig spenstig». Tvert i mot, hevdet Røynesdal, ligger det mange viktige føringer og tiltak med dertil hørende finansiering i budsjettforslaget. At penger må tas fra et område for å styrke et annet så han som en naturlig del av prosessen med å tilpasse ønsker og mål til den økonomiske virkeligheten. Og den offentlige finansieringen av tannhelse-tjenester øker faktisk jevnt og trutt, år etter år.

Og så var det diskusjon ...

I tilfelle spørrelysten skulle mangle hos møtedeltakerne, hadde hovedstyrets medlemmer forberedt seg på å presentere flere sentrale emner som markedsportal, ny prisforskrift, innrapportering av data, samhandling mellom helsepersonell med helsenett, eHelse og telemedisin, interaksjon med pasientene og samarbeid med myndighetene. Det ble imidlertid ingen tid til å ta fram disse presentasjonene. Tiden som var satt av, gikk med til spørsmål og svar, og presidenten hadde en grei jobb med å holde orden på de taletrengte.

Per Henrik Opdal, privatpraktiserende i Hordaland, mente NTF burde ta mer tak i at dagens grunnutdanning ikke gir de nye tannlegene tilstrekkelig klinisk kompetanse. Det var mye bedre før, hevdet han. Presidenten repliserte med gode erfaringer med utplasserte studenter på egen klinikk i Nord-Trøndelag. Kjetil Reppen fra Oslofakultetet sluttet seg til Opdals ønske om mer tid til klinisk trening i utdanningen. Omfanget er kraftig redusert siden 1990-tallet, sa Reppen.

Røynesdal besvarte et spørsmål om økonomien i spesialistutdanningen med å peke på at det har skjedd et viktig skifte, i og med at det nå bevilges midler til dette over HODs budsjett. Tidligere ble spesialistutdanningen utelukkende finansiert med midler som egentlig hørte til grunnutdanningen. Hovedstyremedlem Hildur Søhoel fra Bergensfakultetet kunne bekrefte at selv om det fortsatt må tas noen midler fra den vanlige studentundervisningen, så går det i riktig retning for spesialistutdanningen.

Svein Olsen, offentlig ansatt tannlege fra Nordland, mente det var altfor lite kontroll med privat tannlegepraksis. Han ønsket seg tilbake til tidligere tider, med faste honorartakster og et mer regulert tannlegemarked. Olsens antydninger om at man ikke helt kan stole på tannleger i privat virksomhet, fikk Ralf Husebø fra Rogaland til å gripe mikrofonen. Som privatpraktiserende tannlege følte han seg nærmest forulempet. Det går ikke an å skjære alle over en kam på den måten, fastslo Husebø.

Til slutt fikk Reppen med en kommentar om problemer med for lite og for smalspektret utvalg av pasienter til den kliniske studentundervisningen. Dermed var den tilmålte tiden ut og presidenten måtte sette en stopper for moroa. Forhåpentligvis ga informasjonsmøtet de fremmøtte noe å tenke på og kanskje oppdaget noen en ny innfallsvinkel til enkelte av problemstillingene som ble berørt. Det var i alle fall målet. Men resultatet lar seg dessverre ikke måle! Muligens bortsett fra å sammenlikne deltakerantallet fra år til år? Og nettopp derfor ønskes medlemmene alt nå vel møtt til neste års informasjonsmøte på Lillestrøm.

*Morten Harry Rolstad
informasjonssjef, NTF*